

AUTEURSRECHT IS EEN RECHT VAN DE MAKER

Er is een concept-wetsvoorstel dat strekt tot implementatie van Richtlijn (EU) 2019/789 van 17 april 2019 tot vaststelling van voorschriften inzake de uitoefening van auteursrechten en naburige rechten die van toepassing zijn op bepaalde online-uitzendingen van omroeporganisaties en de doorgifte van televisie- en radioprogramma's.

Artikel 26a van de Auteurswet komt te luiden:

1. Het recht om toestemming te verlenen voor de doorgifte van een werk via de kabel of langs andere weg kan uitsluitend worden uitgeoefend door een collectieve beheersorganisatie als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten.

2. De in het eerste lid bedoelde collectieve beheersorganisatie is ook bevoegd de belangen te behartigen van rechthebbenden die daartoe geen opdracht hebben gegeven, indien het de uitoefening van dezelfde rechten betreft als in de statuten vermeld.

Onjuiste implementatie

In het concept-wetsvoorstel wordt een wijziging voorgesteld die verder gaat dan door de Europese Unie wordt verlangd. De EU heeft het over een mededeling aan het publiek van werken of ander beschermd materiaal, per draad of draadloos, en over beschikbaarstelling aan het publiek van werken of ander beschermd materiaal, op zodanige wijze dat deze voor leden van het publiek

1. op een door hen individueel gekozen plaats en tijd en
2. toegankelijk in een ondersteunende onlinedienst.

In de voorgestelde wijziging van artikel 26a ontbreekt deze verfijning, waardoor collectief rechtenbeheer de norm zou worden voor alle vormen van analoge en digitale doorgifte via ether, kabel, satelliet, e.t.q..

Strijdigheid met internationale verdragen

Het auteursrecht is bedoeld voor mensen die creatieve prestaties leveren en hen controle over hun werk te geven. Dit is in principe een goed werkend systeem, ook grensoverschrijdend. Dit is niet alleen vastgelegd in de Auteurswet, maar eveneens in internationale verdragen.

Artikel 5 van de Berner Conventie bepaalt dat auteurs in alle aangesloten landen dezelfde bescherming genieten voor de werken waarvoor zij krachtens de Conventie zijn beschermd: “Het genot en de uitoefening van die rechten zijn aan geen enkele formaliteit onderworpen; dat genot en die uitoefening zijn onafhankelijk van het bestaan der bescherming in het land van oorsprong van het werk. Bijgevolg worden, buiten de bepalingen van deze Conventie, de omvang van de bescherming, zowel als de rechtsmiddelen, die de auteur worden gewaarborgd ter handhaving van zijn rechten, uitsluitend bepaald door de wetgeving van het land, waar de bescherming wordt ingeroepen.”

Artikel 8 van het WIPO Auteursrechtverdrag luidt als volgt: *“Authors of literary and artistic works shall enjoy the exclusive right of authorizing any communication to the public of their works, by wire or wireless means, including the making available to the public of their works in such a way that members of the public may access these works from a place and at a time individually chosen by them.”*

Aan de hand van deze artikelen kan worden vastgesteld dat de gewijzigde versie van artikel 26a AW in strijd is met meerdere internationale verdragen.

Schadelijk voor creativiteit

In de praktijk kunnen de voorgestelde maatregelen slecht uitpakken. Als we muziek als voorbeeld nemen, kunnen we vaststellen dat vooral platenmaatschappijen, muziekwedstellers, managers en collectieve rechtenorganisaties profiteren van de creatieve prestaties van anderen. Deze “anderen” zijn degenen die problemen ondervinden en verdere maatregelen nodig hebben. Het nu voorliggende wetsvoorstel maakt dat erger door collectief beheer – deels - verplicht te stellen.

Auteursrecht moet vooral in handen blijven van de makers. Auteursrecht is een beloningssysteem en geen strafsysteem. Verplicht collectief beheer is daarop een ernstige inbreuk. Er kan tegengeworpen worden dat – bij correcte implementatie - het alleen gaat om online-uitzendingen. Dat klopt: nu nog wel.

Mr Koos Kalkman is o.m. directeur van VillaMusicRights (www.villamusicrights.com)